

2. Проект Біла книга «Майбутнє в регулюванні небанківського фінансового сектору». URL: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=80189428>.

3. Стратегія розвитку страхового ринку України на 2011-2020 роки. URL: http://ufu.org.ua/ua/about/activities/strategic_initiatives/5257.

4. Інформація про стан і розвиток страхового ринку України. URL: http://www.dfp.gov.ua/fileadmin/downloads/straxuva_1kv2008_last.pdf.

5. Клепікова О. А. Дослідження динаміки розвитку страхового ринку України як складової світового ринку страхових послуг. *Вісник Одеського національного університету. Економіка*. Одеса: Астропринт, 2010. Т. 15. Вип. 20. С. 101–111

6. Клепікова О. А. Моделювання маркетингової стратегії страхової компанії. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка. Економіка*. 2013. No 6(147). С. 55–60.

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ КРЕДИТНИХ СПІЛОК

Лемак Крістіна Едуардівна,

студентка 4 курсу

ІПЮК для СБУ

НЮУ імені Ярослава Мудрого

Сторова-Луценко Тетяна Петрівна,

кандидат юридичних наук,

молодший науковий співробітник

НДІ ПЗІР НАПрН України,

*Начальник Головного територіального управління юстиції
у Харківській області*

In this article the peculiarities of the activity of the credit union are considered, the principles of activity and features of functioning are defined. The activity of credit unions in foreign countries is analyzed and the main directions of development of credit unions in Ukraine are determined.

Keywords: credit unions, non-bank institutions, financial services.

В данной статье рассмотрены особенности деятельности кредитного союза, определены принципы деятельности и особенности функциони-

рования Проанализирована деятельность кредитных союзов зарубежных странах и определены основные направления развития кредитных союзов Украины.

Ключевые слова: кредитный союз, небанковское учреждение, финансовые услуги.

Сьогодні, Україна потребує покращення економічної ситуації, що напряму залежить як від держави, так і від інших чинників, які безпосередньо впливають на розвиток економіки України. Важливу роль відіграє кредитна спілка, як небанківська фінансово-кредитна установа, що допомагає врегулювати потреби населення. Ефективна діяльність кредитних спілок зможе підвищити соціально-економічний рівень нашої держави.

З приводу діяльності кредитних спілок велося досить багато дискусій, а саме В. Гончаренко, О. Климко в своїх роботах приділяють увагу саме теоретичним засадам діяльності кредитних спілок та актуальності кредитних спілок в умовах сьогодення. Такі науковці, як О. О. Гончаренко, Г. М. Лютова в своїх роботах визначали роль та місце кредитних спілок в фінансово-кредитній системі. Також В. І Кравець проводить порівняльну характеристику між комерційними банками та кредитними спілками. Однак, незважаючи на таку велику кількість публікацій науковців дане питання потребує поглибленого вивчення, оскільки невизначено основні перспективи діяльності кредитних спілок та їх особливості.

Перш за все варто зазначити поняття «кредитна спілка» – це неприбуткова організація, заснована фізичними особами, професійними спілками, їх об'єднаннями на кооперативних засадах з метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні фінансових послуг за рахунок об'єднання грошових внесків членів кредитної спілки [1].

Особливістю діяльності кредитної спілки є те, що вона є вузько спеціалізованою, щодо використання накопичених ресурсів, що і свідчить про неприбутковість кредитних спілок. Метою кредитної спілки є надання кредитних та ощадних послуг тільки учасникам спілки. Чисельність кредитної спілки повинна бути не менше 50 осіб. Даних осіб повинні пов'язувати наступні ознаки: спільне місце

роботи чи навчання; належність до однієї спілки чи об'єднання; проживання в одному селі, селищі, районі; будь-яка інша громадська чи релігійна організація.

Кредитна спілка діє на основі статуту, що затверджується членами спілки. Надання кредитній спілці статусу установи здійснюється Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (далі Нацкомфінпослуг) шляхом внесення відповідного запису до Державного реєстру. Основні принципи діяльності кредитних спілок визначені в статті 3 ЗУ «Про кредитні спілки», а саме: добровільність вступу та свобода виходу з кредитної спілки; рівноправність членів кредитної спілки; самоврядування; гласність. Органами управління кредитної спілки є загальні збори членів кредитної спілки, спостережна рада, ревізійна комісія, кредитний комітет та правління. Рішенням загальних зборів членів кредитної спілки можуть бути створені й інші органи управління. Кредитна спілка припиняє свою діяльність, шляхом її реорганізації а бо ліквідації.

Щодо чисельності кредитних спілок станом на 2018 рік, то зареєстрованих кредитних спілок, відповідно до звіту Нацкомфінпослуг становить 372 кредитні спілки та 460 відокремлених підрозділів кредитних спілок. Проаналізувавши, дані Нацкомфінпослуг, ми можемо зробити висновок, що кількість кредитних спілок значно зросла враховуючи попередні роки. Найбільше кредитних спілок утворено в Івано-Франківській, Львівській та Київських областях. За результатами, які були проведені в 2018 році кредитні спілки об'єднують невелику кількість осіб до 1 тисячі осіб та значну кількість кредитних спілок, що об'єднують від 1 тисячі осіб до 10 тисяч осіб.

Проаналізувавши правовий статус кредитних спілок в Україні, ми також хочемо зазначити, з приводу діяльності кредитних спілок в світовій практиці. Метою створення кредитних спілок у європейських та американських країнах є створення фінансового та соціального захисту учасників такого об'єднання; а вже потім – взаємного кредитування.

Виділяють дві моделі кредитно – кооперативного руху, а саме європейську та американську. Європейська модель орієнтується на

об'єднанні не лише фізичних ресурсів, а й юридичних в той час, як американська передбачає об'єднання фізичних ресурсів на засадах взаємодопомоги.

Незважаючи на той чи інший тип моделі, основною метою діяльності кредитних спілок є недопущення монополізації фінансового ринку з боку банків та побудова ефективного захисту громадян.

Сьогодні, в світі зареєстровано близько 53 тис. кредитних спілок, їх активи оцінюються приблизно в 1 трлн дол. США, зокрема сумарна їх кількість членів перевищує 187 млн. осіб [2].

Виходячи з вище визначеного, ми бачимо, що в Україні також потрібно здійснювати деякі зміни в діяльності кредитних спілок.

Деякі зміни, щодо діяльності кредитних спілок зазначені в проєкті Білої книги «Майбутнє в регулюванні небанківського фінансового сектору». Основним завданням, що було зазначено в даному проєкті є акти ЄС, які повинні бути імплементовані в Україні. Ці нормативи повинні включати: вимогу до мінімального початкового та регулятивного капіталу, що становить 5 млн. євро; нормативи достатності регулятивного капіталу, що складає не менше 8 %; нормативи миттєвої ліквідності, понад 60 %; нормативи концепції кредитних ризиків на одного контрагента, не менше 25 %.

В даному проєкті зазначається, що серед кредитних установ особливим статусом будуть володіти кредитні спілки, яким буде дозволено надавати фінансові послуги за рахунок поворотних коштів без дотримання вимог до капіталу та пруденційних нормативів. В проєкті, вказують на те, що кредитна спілка буде єдиною небанківською фінансовою установою, яка зможе залучити поворотні кошти і від юридичних, і від фізичних осіб [3].

Потрібно зазначити, що кредитні спілки на фінансовому ринку України, займають вагоме місце. Діяльність кредитних спілок забезпечує дотримання споживчого та економічного захисту, а також залучає внески фізичних осіб на депозитні рахунки. Наразі, зростання кількості кредитних спілок, свідчить про те, що вони відіграють велику роль та потребують покращення нормативного врегулювання. Також, варто звернути увагу, на деякі неточності, які зазначені в проєкті Білої книги з приводу кредитних спілок та врегулювати їх.

У подальшому варто, проаналізувати діяльність кредитних спілок на світовому ринку та внести деякі пропозиції, щодо змін в діяльність кредитних спілок в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про кредитні спілки: Закон України № 2908-III від 20.12.2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2908-14>.
2. Климко О. Л. Тенденції в діяльності кредитних спілок США в період кризи. *Міжнародний кооперативний рух: генезис та тенденції сучасного розвитку*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 16–17 лютого 2012 р. Полтава:ПУЕТ, 2012. С. 218–221.
3. Проект Білої книги «Майбутнє в регулюванні небанківського фінансового сектору». URL: <https://news.dtki.ua/finance/banks/51113>.

РЕГУЛЮВАННЯ НЕБАНКІВСЬКОГО ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Сорокін Артем Анатолійович,
курсант 1 групи 4 курсу
ІПЮК для СБУ
НЮУ імені Ярослава Мудрого

Ensuring financial stability is an important issue for the development of modern states, including Ukraine. This creates the basis for the continuous development and improvement of the banking regulation system in accordance with market conditions. In this work the analysis of the main tendencies and problematic aspects of the development of the financial system of Ukraine has been substantiated, directions of its further development are substantiated and recommendations on measures to improve the quality of state regulation in the field of financial services provision as an important component of the modernization of the financial system and the transformation of the Ukrainian economy have been provided. At the same time, the reform of the Ukrainian non-banking financial sector should take place in accordance with international standards.

Keywords: non-bank financial sector, financial services market, financial services market, National Bank of Ukraine